

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

— ΙΔΡΥΘΕΝ ΤΟ 1837 —

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΥΓΕΙΑΣ

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

ΠΜΣ «ΨΥΧΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ»

MSc in Forensic Psychiatry

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

2018-2020

Διευθυντής Προγράμματος: Αθ. Δουζένης, Καθηγητής Ψυχιατρικής-
Ψυχοϊατροδικαστικής, Διευθυντής Β΄ Ψυχιατρικής Κλινικής, ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ.....	Σελ. 3-4
ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΜΣ.....	Σελ. 5
ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ.....	Σελ. 6
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ.....	Σελ. 7-9
ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	Σελ. 10
ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.....	Σελ. 11-12
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ.....	Σελ. 13
ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ.....	Σελ. 14-15
ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ.....	Σελ. 16
ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΜΣ.....	Σελ. 17

ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΑ ΤΟΥ ΠΜΣ

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ) «Ψυχιατροδικαστική» λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 2016-2017 υπό την αιγίδα της Ιατρικής Σχολής της Σχολής Επιστημών Υγείας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Αρμόδια όργανα για τη λειτουργία του ΠΜΣ, σύμφωνα με το νόμο 4485/2017, είναι:

1. Η Συνέλευση της Σχολής.

2. Ο Διευθυντής του ΠΜΣ και ο Αναπληρωτής του:

Διευθυντής: Αθ. Δουζένης, Καθηγητής Ψυχιατρικής-Ψυχοϊατροδικαστικής

Αν. Διευθυντής: Ι. Μιχόπουλος, Αν. Καθηγητής Ψυχιατρικής

3. Η Συντονιστική Επιτροπή (ΣΕ), η οποία απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

- Αθ. Δουζένης, Καθηγητής Ψυχιατρικής-Ψυχοϊατροδικαστικής (**Πρόεδρος**)
- Ι. Γιαννοπούλου, Επ. Καθηγήτρια Παιδοψυχιατρικής
- Χ. Παπαγεωργίου, Καθηγητής Ψυχιατρικής
- Χ. Σπηλιοπούλου, Καθηγήτρια Ιατροδικαστικής-Τοξικολογίας, Κοσμήτορας Σχολής Επιστημών Υγείας ΕΚΠΑ
- Σ. Παπαγεωργίου, Αν. Καθηγητής Νευρολογίας

4. Η Επιτροπή Επιλογής και Αξιολόγησης Μεταπτυχιακών Φοιτητών (ΕΕΑΜΦ), η οποία απαρτίζεται από τα ακόλουθα μέλη:

- Αθ. Δουζένης, Καθηγητής Ψυχιατρικής-Ψυχοϊατροδικαστικής
- Ι. Μιχόπουλος, Αν. Καθηγητής Ψυχιατρικής
- Εμ. Ρίζος, Αν. Καθηγητής Ψυχιατρικής
- Π. Φερεντίνος, Επ. Καθηγητής Ψυχιατρικής

Το ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική» υποστηρίζεται από τη Γραμματεία του Προγράμματος και βρίσκεται υπό την επιστασία της Γραμματείας της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ. Η Γραμματεία του ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική» (γραφείο Μεταπτυχιακού «Ψυχιατροδικαστική») στεγάζεται στον πρώτο όροφο του «Αττικού Κτιρίου» της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ («ΑΚΙΣΑ»), στο Π.Γ.Ν. «Αττικόν», Ρίμι 1, Χαϊδάρη. Τηλέφωνα επικοινωνίας είναι τα 210-7462914, 6942784768 (κα Ευθυμία Καλούδη) και 6944147334 (κα Παναγιώτα Μπαλή).

Πληροφορίες σχετικά με το ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική»:

- Γραμματεία ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική», κτίριο «ΑΚΙΣΑ», Π.Γ.Ν. «Αττικόν», τηλ. 210-7462914, 6942784768 (κα Ε. Καλούδη), 6944147334 (κα Π. Μπαλή).
- Πανεπιστήμιο Αθηνών, Γραμματεία Ιατρικής Σχολής, τηλ. 210-7462032.
- Στην ιστοσελίδα της Ιατρικής (school.med.uoa.gr) , καθώς και στην ιστοσελίδα του ΠΜΣ (forensicpsychiatry.med.uoa.gr).

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ – ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΜΣ

Αντικείμενο του ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική» είναι η παροχή εκπαίδευσης σε μεταπτυχιακούς φοιτητές, έτσι ώστε να αποκτήσουν ένα ισχυρό επιστημονικό υπόβαθρο, εμπειρία και τεχνογνωσία σε μια ιδιαίτερα δυναμική περιοχή της σύγχρονης επιστήμης όπως είναι η Ψυχιατροδικαστική.

Οι βασικοί σκοποί του ΠΜΣ είναι οι εξής:

- Παροχή γνώσης στην Ψυχιατροδικαστική (με στοιχεία Ψυχιατρικής, Παιδοψυχιατρικής, Ψυχολογίας, Νοσηλευτικής, Νομικής, Ιατροδικαστικής, Ηθικής και Δεοντολογίας, Κοινωνικής Επανάσταξης και Αποκατάστασης, Μεθοδολογίας Έρευνας).
- Απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων στην αξιολόγηση, τη φροντίδα, τον έλεγχο και τη διαχείριση της επικινδυνότητας ή/και των βίαιων συμπεριφορών ψυχικά πασχόντων ατόμων. Επιπλέον, παροχή γνώσεων προκειμένου οι απόφοιτοι να έχουν τις απαραίτητες δεξιότητες, ώστε να λειτουργήσουν ως υψηλού επιπέδου ειδικοί πραγματογνώμονες και τεχνικοί σύμβουλοι σε δικαστικές διαδικασίες και νομικές υποθέσεις.
- Δημιουργία επιστημόνων με τις απαιτούμενες δεξιότητες για επιτυχή σταδιοδρομία στον ιδιωτικό, δημόσιο και ακαδημαϊκό τομέα.
- Δημιουργία επιστημόνων για υψηλού επιπέδου στελέχωση των ψυχιατροδικαστικών δομών που θα αναπτυχθούν υποχρεωτικά στην Ελλάδα (λόγω συμβατικών υποχρεώσεων με την ΕΕ).

Οι απόφοιτοι του ΠΜΣ θα μπορούν:

Να διδάξουν σε σεμινάρια σχετικά με τη βία, το στίγμα της ψυχικής διαταραχής και την παραβατικότητα. Επίσης, θα έχουν αναγνωρισμένη εξοικείωση με τις δικαστικές διαδικασίες και θα μπορούν να εργασθούν είτε ως Πραγματογνώμονες είτε ως Τεχνικοί Σύμβουλοι σε υποθέσεις Αστικού ή Ποινικού Δικαίου.

Το ΠΜΣ οδηγεί στην απονομή «**Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών**» (ΔΜΣ) στην «Ψυχιατροδικαστική» μετά την πλήρη και επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών και με βάση το πρόγραμμα σπουδών. Το πρόγραμμα απαιτεί πλήρη φοίτηση και μπορεί να οδηγήσει τον κάτοχό του στην εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με θέμα συναφές με την Ψυχιατροδικαστική Επιστήμη.

Οι τίτλοι απονέμονται από την Ιατρική Σχολή του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Η χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ που οδηγεί στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ), ορίζεται σε **τέσσερα (4)** ακαδημαϊκά εξάμηνα (το ελάχιστο).

Ο ανώτατος επιτρεπόμενος χρόνος ολοκλήρωσης των σπουδών ορίζεται σε **έξι (6)** ακαδημαϊκά εξάμηνα. Ο χρόνος αυτός ορίζεται, καθώς οι φοιτητές υποχρεούνται σε εκπόνηση ερευνητικής διπλωματικής εργασίας, η οποία προβλέπεται στο δ' εξάμηνο. Σε περίπτωση που απαιτείται περισσότερος χρόνος για τη συλλογή δεδομένων και τη συγγραφή της μεταπτυχιακής εργασίας, μετά από αίτηση του μεταπτυχιακού φοιτητή και αιτιολογημένη απόφαση της Συντονιστικής Επιτροπής (ΣΕ) και της Συνέλευσης του Τμήματος, είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί η προαναφερθείσα παράταση σπουδών.

Ο μεταπτυχιακός φοιτητής με αίτησή του μπορεί να ζητήσει αιτιολογημένα αναστολή φοίτησης, η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα εξάμηνα και δεν είναι μικρότερη του ενός εξαμήνου.

Άδεια αναστολής φοίτησης περισσότερο από δύο ακαδημαϊκά εξάμηνα μπορεί να χορηγηθεί μόνο σε περιπτώσεις παρατεταμένης ασθένειας που πιστοποιείται από δημόσιο φορέα.

Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

Ο φοιτητής ο οποίος θα επαναλάβει τη φοίτησή του, είναι υποχρεωμένος να παρακολουθήσει όλα τα μαθήματα, πρακτικές ασκήσεις κλπ, στα οποία δεν είχε αξιολογηθεί επιτυχώς πριν την αναστολή της φοίτησής του. Ο μεταπτυχιακός φοιτητής ο οποίος λαμβάνει άδεια αναστολής φοίτησης, όταν επαναλάβει την φοίτησή του, εξακολουθεί να υπάγεται στο καθεστώς φοίτησης του χρόνου εγγραφής του ως μεταπτυχιακού φοιτητή.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Το ΠΜΣ ξεκινά το χειμερινό εξάμηνο εκάστου ακαδημαϊκού έτους.

Τα μαθήματα του ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική» πραγματοποιούνται στο **Αμφιθέατρο 5, κάθε Τρίτη και Πέμπτη 15:00-19:00, στο κτίριο «ΑΚΙΣΑ»** του ΕΚΠΑ, το οποίο βρίσκεται στο ΠΓΝ «ΑΤΤΙΚΟΝ» (Ρίμινι 1, Χαϊδάρι).

Για την απόκτηση του ΔΜΣ, απαιτούνται συνολικά **εκατόν είκοσι (120)** πιστωτικές μονάδες (ECTS).

Κατά τη διάρκεια των σπουδών, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές υποχρεούνται σε παρακολούθηση και επιτυχή εξέταση μεταπτυχιακών μαθημάτων, πρακτική άσκηση, ερευνητική απασχόληση και συγγραφή επιστημονικών εργασιών καθώς και σε εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, συγκεντρώνοντας με αυτόν τον τρόπο, πέραν της μελέτης, **120 ECTS**.

Το πρόγραμμα των μαθημάτων διαμορφώνεται ως εξής:

	ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ	
Α. Εξάμηνο	ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ	5	
	ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ ΚΑΙ ΘΕΣΜΟΙ	5	
	ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΨΥΧ.ΔΙΑΤΑΡΑΧΩΝ-ΒΙΟΨΥΧΟΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ	5	
	ΨΥΧΙΚΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ	2	
	ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΘΕΩΡΙΕΣ	2	
	ΘΕΩΡΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ	7	
	ΝΕΥΡΟΕΠΙΣΤΗΜΕΣ	2	
	ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ	2	
		ΣΥΝΟΛΟ	30
	Β. Εξάμηνο	ΗΘΙΚΗ: ΕΦΑΡΜΟΣΜΕΝΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ	7
ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΒΙΑ ΚΑΙ ΘΕΩΡΙΕΣ ΕΠΙΘΕΤΙΚΟΤΗΤΑΣ		8	
ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΗ-ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΛΟΓΙΚΗ ΘΕΩΡΗΣΗ ΒΙΑΣ		5	
ΒΙΑ - ΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ		2	
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ - ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΒΙΑΣ		4	
		ΣΥΝΟΛΟ	4
		ΣΥΝΟΛΟ	30
Γ. Εξάμηνο	ΨΥΧΙΚΗ ΝΟΣΟΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	7	
	ΑΛΛΕΣ ΨΥΧΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ-ΔΙΚΑΙΟΠΡΑΞΙΑ	2	
	ΣΞΕΟΥΑΛΙΚΑ ΕΓΚΛΗΜΑΤΑ	2	

	ΕΞΑΡΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΑΡΑΒΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	5
	ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ	2
	ΔΙΑΤΑΡΑΧΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΓΚΛΗΜΑ	5
	ΨΥΧΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ ΕΦΗΒΩΝ	5
	ΠΡΟΣΠΟΙΗΣΗ-ΥΠΟΚΡΙΣΗ	2
	ΣΥΝΟΛΟ	30
Δ. Εξάμηνο	ΠΡΑΓΜΑΤΟΓΝΩΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΚΗ	7
	ΠΑΡΟΥΣΙΑ ΣΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ	3
	ΕΡΕΥΝΑ ΣΤΗ ΨΥΧΙΑΤΡΟΔΙΚΑΣΤΙΚΗ	5
	ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ	15
	ΣΥΝΟΛΟ	30
	ΣΥΝΟΛΟ	120

Περιεχόμενο/Περιγραφή μαθημάτων

Παρακάτω γίνεται περιγραφή του κάθε μαθήματος που περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα:

Α' Εξάμηνο

- 1) **Δίκαιο και Δικαιοσύνη:** Έννοια και ιστορική αναδρομή, Στοιχειώδης διάκριση κλάδων Δικαίου, Στοιχεία δίκης και συστήματος απονομής δικαιοσύνης, Στοιχεία μεθοδολογίας Δικαίου.
- 2) **Δικαστήρια και Θεσμοί:** Στοιχεία συνταγματικού/αστικού/ποινικού δικαίου, Δικονομικές αρχές.
- 3) **Κατάταξη ψυχικών διαταραχών-Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο:** Ιστορική εξέλιξη Ψυχιατρικής, Κατάταξη ψυχιατρικών νόσων, Βιοψυχοκοινωνικό μοντέλο.
- 4) **Ψυχικές λειτουργίες:** Διαταραχές ψυχικών λειτουργιών.
- 5) **Αναπτυξιακές θεωρίες:** Θεωρίες ανάπτυξης και ανθρώπινης συμπεριφοράς.
- 6) **Θεωρίες για την ανθρώπινη συμπεριφορά:** Συμπεριφορική θεωρία, Γνωσιακή θεωρία, Συστημική θεωρία, Θεωρίες προσωπικότητας.
- 7) **Νευροεπιστήμες:** Στοιχεία Νευροεπιστημών, Νευροβιολογία επιθετικότητας.
- 8) **Μεθοδολογία έρευνας:** Σχεδιασμός έρευνας, Αρχές Βιοστατιστικής.

Β' Εξάμηνο

- 1) **Ηθική: Εφαρμοσμένη Φιλοσοφία:** Αριστοτέλεια Ηθική, Βιοηθική, Στίγμα Ψυχικής διαταραχής.
- 2) **Πρακτική Ηθική και Δεοντολογία:** Ζητήματα Ηθικής και Δεοντολογίας στην Ψυχιατρική, στην Ψυχοθεραπεία, στην Παιδοψυχιατρική, στην Ψυχογηριατρική.

- 3) **Βία και Θεωρίες Επιθετικότητας:** Ψυχαναλυτική προσέγγιση, Νευροβιολογική προσέγγιση, Γενετικά δεδομένα.
- 4) **Κοινωνιολογική-Εγκληματολογική θεώρηση βίας:** Θεωρίες για την επιθετικότητα και τη βία με την εγκληματολογική προσέγγιση.
- 5) **Βία-Ιατροδικαστικά δεδομένα:** Ιατροδικαστικά και τοξικολογικά ευρήματα.
- 6) **Διαχείριση-Αντιμετώπιση βίας:** Διαχείριση της βίας μέσα στην οικογένεια, Διαχείριση στο πλαίσιο Ψυχιατρικής Κλινικής, Profiling, Τρομοκρατία.

Γ' Εξάμηνο

- 1) **Ψυχική νόσος και παραβατικότητα:** Θετικά συμπτώματα και καταλογισμός, Αρνητικά συμπτώματα και καταλογισμός, Θυματοποίηση, Παιδοκτονία, Shoplifting, Συναισθηματικές διαταραχές και παραβατικότητα.
- 2) **Άλλες ψυχικές διαταραχές και παραβατικότητα-δικαιοπραξία:** PTSD, Αγχώδεις διαταραχές, Άνοια και θυματοποίηση.
- 3) **Σεξουαλικά εγκλήματα:** Παραφυλίες, Παιδοφιλία-Διαδίκτυο, Βιασμός.
- 4) **Εξαρτήσεις και παραβατικότητα:** Συννόσηση με διαταραχές προσωπικότητας, Οργανωμένο έγκλημα, Αλκοόλ και βία.
- 5) **Ειδικά θέματα:** Διαταραχές ελέγχου παρορμήσεων και βία (τζόγος), Διαταραχές ελέγχου παρορμήσεων και καταλογισμός, Σωματόμορφες διαταραχές, Ηλεκτρονικό έγκλημα/Cyber bullying, Ιντερνετική παιδική πορνογραφία, Διασπορά ψευδών ειδήσεων.
- 6) **Διαταραχές προσωπικότητας και έγκλημα:** Αντικοινωνική διαταραχή, Μεθοριακή διαταραχή, Συννοσηρότητα-Επικινδυνότητα.
- 7) **Ψυχιατροδικαστική παιδιών και εφήβων:** Πρώιμες τραυματικές εμπειρίες και παραβατικότητα, Διαταραχές αυτιστικού φάσματος, ΔΕΠΥ και παραβατικότητα, Γονική ικανότητα.
- 8) **Προσποίηση-Υπόκριση:** Προσποιητή διαταραχή, Διαταραχές Μετατροπής.

Δ' Εξάμηνο

- 1) **Πραγματογνώμων και Δίκη:** Ο ρόλος του Πραγματογνώμονα στη δίκη, Καταλογισμός/Μερικός Καταλογισμός στην Ποινική Δίκη, Σύνταξη Πραγματογνωμοσύνης για Αστική Δίκη.
- 2) **Παρουσία στο Δικαστήριο:** Σύνταξη Πραγματογνωμοσύνης σε διαμάχες για την επιμέλεια τέκνων, Σύνταξη Πραγματογνωμοσύνης για υποθέσεις του ν. περί ναρκωτικών.
- 3) **Έρευνα στην Ψυχιατροδικαστική:** Οδηγίες συγγραφής διπλωματικής εργασίας.
- 4) **Διπλωματική εργασία:** Εκπόνηση διπλωματικής εργασίας.

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται σε δύο εξάμηνα σπουδών, το χειμερινό και το εαρινό, και περιλαμβάνει διδασκαλία, εργασίες, πρακτική άσκηση, μελέτη και εξετάσεις (γραπτές ή/και προφορικές αλλά και εκπόνηση εργασιών). Τα μαθήματα του χειμερινού και εαρινού εξαμήνου **εξετάζονται επαναληπτικώς** κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου, εφόσον υπάρχει αποτυχία.

Η παρακολούθηση των μαθημάτων είναι υποχρεωτική. Τα μαθήματα γίνονται δια ζώσης.

Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής ενός συγκεκριμένου μαθήματος, προβλέπεται η αναπλήρωσή του.

Ένας μεταπτυχιακός φοιτητής θεωρείται ότι έχει παρακολουθήσει τα μαθήματα μόνο εάν έχει συμπληρώσει το **80%** των ωρών του εξαμήνου (παραδόσεις και ασκήσεις) του ισχύοντος προγράμματος σπουδών. Σε αντίθετη περίπτωση, υποχρεούται να επαναλάβει το εξάμηνο.

Η αξιολόγηση των μεταπτυχιακών φοιτητών και η επίδοσή τους στα μαθήματα που υποχρεούνται να παρακολουθήσουν στο πλαίσιο του ΠΜΣ, πραγματοποιείται στο τέλος κάθε εξαμήνου με γραπτές ή/και προφορικές εξετάσεις ή/και με εκπόνηση εργασιών καθ' όλη τη διάρκεια του εξαμήνου. Ο τρόπος αξιολόγησης ορίζεται από τον διδάσκοντα του κάθε μαθήματος. Η βαθμολόγηση γίνεται στην κλίμακα 1-10. Ως προβιβάσιμος βαθμός θεωρείται το **5**.

Για την απόκτηση ΔΜΣ, κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να εξεταστεί επιτυχώς στο σύνολο των προσφερόμενων μαθημάτων του ΠΜΣ και να εκπονήσει μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία. Επίσης, είναι υποχρεωτικό να συμπληρώσει και τις απαιτούμενες ώρες πρακτικής άσκησης, συγκεντρώνοντας έτσι συνολικά εκατόν **είκοσι (120) ECTS**.

Εάν ο μεταπτυχιακός φοιτητής αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων (εξεταστεί δύο φορές σε ένα μάθημα και αποτύχει), ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό Μεταπτυχιακών Σπουδών θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του, από τριμελή επιτροπή μελών ΔΕΠ της Σχολής, τα μέλη της οποίας έχουν το ίδιο ή συναφές αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση της Σχολής. Από την επιτροπή εξαιρείται ο υπεύθυνος της εξέτασης διδασκων (παρ.6, άρ. 34, Ν.4485/2017).

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Στο Δ' εξάμηνο του Προγράμματος, προβλέπεται η εκπόνηση μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας, η οποία, ωστόσο, έχει αρχίσει να σχεδιάζεται ήδη από την έναρξη της φοίτησης. Από τα πρώτα μαθήματα, οι φοιτητές διδάσκονται την ερευνητική μεθοδολογία, μεθόδους αναζήτησης στις βάσεις δεδομένων, τους κοινοποιούνται πρότυπα συγγραφής ερευνητικών πρωτοκόλλων, διδάσκονται στατιστική μεθοδολογία και ανάλυση, ενώ προτρέπονται να σχεδιάσουν τη διπλωματική τους εργασία υπό την εποπτεία των διδασκόντων των, σχετικών με το θέμα της ερευνητικής/διπλωματικής εργασίας τους, μαθημάτων.

Ο Επιβλέπων της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να είναι **μέλος ΔΕΠ**.

Μέλος της τριμελούς εξεταστικής επιτροπής μπορεί να είναι οποιοσδήποτε διδάσκει στο ΠΜΣ και έχει αποδεδειγμένα ερευνητική και ακαδημαϊκή κατάρτιση σχετική με το αντικείμενο του ΠΜΣ.

Το αντικείμενο της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας πρέπει να έχει **ερευνητικό** χαρακτήρα και να είναι πρωτότυπο.

Οδηγίες συγγραφής της μεταπτυχιακής διπλωματικής εργασίας: Η Εργασία εκτυπώνεται μόνο σε μια όψη της σελίδας μεγέθους A4 (21 x 29.7 cm), με διάκενο τουλάχιστον 1.5 εκτός από ειδικές σελίδες, πίνακες κλπ. Όλες οι σελίδες πρέπει να έχουν αρίθμηση στο κέντρο του υποσέλιδου. Οι παράγραφοι πρέπει να έχουν δεξιά και αριστερά στοίχιση. Η προτεινόμενη γραμματοσειρά είναι η επίσημη του ΕΚΠΑ μεγέθους 12 στιγμών. Ο λογότυπος του ΕΚΠΑ πρέπει να περιέχεται στο άνω μέρος του εξωφύλλου. Το μέγεθος της μεταπτυχιακής εργασίας εναπόκειται στην κρίση του φοιτητή και του επιβλέποντος αυτής και σχετίζεται με τις απαιτήσεις και τις ιδιαιτερότητες του θέματος.

Για να εγκριθεί η εργασία, ο φοιτητής οφείλει να την υποστηρίξει ενώπιον της εξεταστικής επιτροπής (παρ. 4, άρ. 34, Ν. 4485/2017). Η διπλωματική εργασία, η οποία κατατίθεται στο τέλος του Δ' εξαμήνου ή στην παράταση των 2 εξαμήνων ή μέσα σε προθεσμία που ορίζει η ΣΕ, εγκρίνεται κατ' αρχήν από τη ΣΕ και στη συνέχεια υποστηρίζεται δημόσια σε ανοικτό Σεμινάριο, ενώπιον της Τριμελούς Εξεταστικής Επιτροπής (ΤΕΕ).

Η εργασία γίνεται αποδεκτή κατά πλειοψηφία και βαθμολογείται με κλίμακα 0-10 με άριστα το **10**. Η αρνητική ψήφος αιτιολογείται εγγράφως. Αν η μεταπτυχιακή εργασία θεωρείται από την επιτροπή μη ικανοποιητική και βαθμολογηθεί κάτω από **τη βάση του 5**,

τότε η επιτροπή μπορεί να ζητήσει από το μεταπτυχιακό φοιτητή τη βελτίωσή της, την τροποποίηση ορισμένων τμημάτων ή τη ριζική αναμόρφωσή της. Στην τελευταία αυτή περίπτωση, η επιτροπή ορίζει συγκεκριμένο χρονικό πλαίσιο μέσα στο οποίο πρέπει να έχει επαναυποβληθεί η μεταπτυχιακή εργασία, τροποποιημένη σύμφωνα με τις υποδείξεις της. Οι μεταπτυχιακές διπλωματικές εργασίες, εφόσον εγκριθούν από την εξεταστική επιτροπή, αναρτώνται υποχρεωτικά στον διαδικτυακό τόπο της Σχολής (άρ. 34, παρ. 5 Ν.4485/17). Επίσης, γίνεται ηλεκτρονική κατάθεση της διπλωματικής εργασίας στο Ψηφιακό Αποθετήριο "ΠΕΡΓΑΜΟΣ", σύμφωνα με τις αποφάσεις της Συγκλήτου του ΕΚΠΑ.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Η πρακτική άσκηση εκτείνεται στο **Β' και Γ' εξάμηνο**, συνδέεται με όλα τα προαναφερθέντα μαθήματα και είναι **υποχρεωτική**. Οι φορείς με τους οποίους συνεργάζεται το ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική» (πάντοτε με την προϋπόθεση ότι υπάρχουν οι κατάλληλες συνθήκες σε κάθε φορέα και δεν **παρακωλύεται** η εύρυθμη λειτουργία του από την παρουσία των μεταπτυχιακών φοιτητών) είναι:

- Δικαστήρια – Δικαστήρια ανηλίκων
- Κατάστημα Κράτησης Γυναικείων Φυλακών Κορυδαλλού (ΚΚΓΦΚ)
- Ψυχιατρείο Κρατουμένων Κορυδαλλού (ΨΚΚ)
- Μονάδες απεξάρτησης (ΚΕΘΕΑ, ΟΚΑΝΑ)
- Εξωτερικό ιατρείο Ψυχιατροδικαστικής
- «Χαμόγελο του Παιδιού»
- Εργαστήριο Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας Πανεπιστημίου Αθηνών
- Ιατρείο Ψυχογηριατρικής
- Μονάδες επανένταξης (Επάνοδος)

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Για τη συμμετοχή τους στο ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική», οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταβάλλουν τέλη φοίτησης που ανέρχονται στο ποσό των **1.000 ευρώ ανά εξαμήνο**. Η καταβολή του τέλους γίνεται **στην αρχή κάθε εξαμήνου**.

Εφόσον υπάρχουν τα χρηματικά αποθέματα, έχει ενταχθεί στον προϋπολογισμό του ΠΜΣ και δεν παρακωλύει την εύρυθμη λειτουργία του, θα δίνεται η δυνατότητα, οι δύο πρώτοι σε βαθμολογία φοιτητές κάθε ακαδημαϊκού έτους, να λαμβάνουν το ποσό των **500 ευρώ** έκαστος ως υποτροφία-αριστείο.

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές έχουν την υποχρέωση:

- Να παρακολουθούν επιτυχώς τα προσφερόμενα μεταπτυχιακά μαθήματα.
- Να υποβάλλουν μέσα στις προβλεπόμενες προθεσμίες τις εργασίες που τους έχουν ανατεθεί για το κάθε μάθημα.
- Να προσέρχονται στις προβλεπόμενες εξετάσεις.
- Να συμπληρώσουν τις προβλεπόμενες ώρες πρακτικής άσκησης.

Το Ίδρυμα υποχρεούται να εξασφαλίσει στους φοιτητές με αναπηρία ή/και ειδικές ανάγκες προσβασιμότητα στα προτεινόμενα συγγράμματα και τη διδασκαλία (παρ.3, αρ.34, Ν.4485/2017). Θα πρέπει να γίνει ιδιαίτερη μνεία στο έργο της Μονάδας Προσβασιμότητας για Φοιτητές με Αναπηρία του ΕΚΠΑ (Φ με Α).

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καλούνται να παρακολουθούν σεμινάρια ερευνητικών ομάδων, συζητήσεις βιβλιογραφικής ενημέρωσης, επισκέψεις εργαστηρίων, συνέδρια/ημερίδες με γνωστικό αντικείμενο συναφές με αυτό του ΠΜΣ, διαλέξεις ή άλλες επιστημονικές εκδηλώσεις του ΠΜΣ κ.ά. Επιπλέον, ενθαρρύνονται στο συμμετέχουν ενεργά στις εργασίες και στις εκπαιδευτικές δραστηριότητες της Ελληνικής Ψυχιατροδικαστικής Εταιρείας (ΕΨΔΕ).

Η Συνέλευση της Ιατρικής Σχολής, μετά την εισήγηση της ΣΕ, δύναται να αποφασίσει τη διαγραφή μεταπτυχιακών φοιτητών εάν:

- υπερβούν το ανώτατο όριο απουσιών,
- δεν τηρούν τις προθεσμίες για τις εργασίες τους,
- δεν πραγματοποιούν τις απαιτούμενες ώρες πρακτικής άσκησης,
- έχουν αποτύχει στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων και δεν έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα,

- υπερβούν τη μέγιστη χρονική διάρκεια φοίτησης στο ΠΜΣ, όπως ορίζεται στον παρόντα Κανονισμό,
- έχουν παραβιάσει τις κείμενες διατάξεις όσον αφορά την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων από τα αρμόδια πειθαρχικά Όργανα,
- αυτοδίκαια κατόπιν αιτήσεως των μεταπτυχιακών φοιτητών,
- υποπέσουν σε παράπτωμα που εμπίπτει στο δίκαιο περί πνευματικής ιδιοκτησίας (Ν.2121/93) κατά τη συγγραφή των προβλεπομένων εργασιών τους,
- δεν καταβάλλουν το προβλεπόμενο τέλος φοίτησης.

Απαλλάσσονται από τα τέλη φοίτησης οι φοιτητές του ΠΜΣ οι οποίοι είναι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, των οποίων το ατομικό εισόδημα, εφόσον διαθέτουν ίδιο εισόδημα, και το οικογενειακό διαθέσιμο ισοδύναμο εισόδημα δεν υπερβαίνουν αυτοτελώς, το μεν ατομικό το εκατό τοις εκατό (100%), το δε οικογενειακό το εβδομήντα τοις εκατό (70%) του εθνικού διάμεσου διαθέσιμου ισοδύναμου εισοδήματος, σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα κάθε φορά δημοσιευμένα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.). Η απαλλαγή αυτή παρέχεται για τη συμμετοχή σε ένα μόνο ΠΜΣ. Δε δικαιούνται απαλλαγής όσοι λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή. Σε κάθε περίπτωση, οι απαλλασσόμενοι φοιτητές δεν ξεπερνούν το ποσοστό του τριάντα τοις εκατό (30%) του συνολικού αριθμού των φοιτητών που εισάγονται στο ΠΜΣ. Αν οι δικαιούχοι υπερβαίνουν το ποσοστό του προηγούμενου εδαφίου, επιλέγονται με σειρά κατάταξης ξεκινώντας από αυτούς που έχουν το μικρότερο εισόδημα (άρ. 35, παρ. 2, Ν.4485/17).

Στο τέλος κάθε εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος από τους μεταπτυχιακούς φοιτητές (παρ.1., άρ.44, Ν.4485/2017). Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης των φοιτητών, όσον αφορά στο σύνολο του Μεταπτυχιακού Προγράμματος και των δραστηριοτήτων του, αποστέλλονται στη Γραμματεία της Ιατρικής.

Η **καθομολόγηση (ορκωμοσία)** γίνεται στο πλαίσιο της Συνέλευσης της Ιατρικής Σχολής και σε χώρο του Τμήματος ή της Σχολής, παρουσία του Προέδρου της Ιατρικής Σχολής.

Πιο συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του ΠΜΣ «Ψυχιατροδικαστική», απονέμεται Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Ψυχιατροδικαστική».

Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν απονέμεται σε φοιτητή, του οποίου ο τίτλος σπουδών πρώτου κύκλου από ίδρυμα της αλλοδαπής **δεν έχει αναγνωρισθεί** από το Διεπιστημονικό Οργανισμό Αναγνώρισης Τίτλων Ακαδημαϊκών και Πληροφόρησης (Δ.Ο.Α.Τ.Α.Π.), σύμφωνα με το ν. 3328/2005 (Α' 80).

Οι μεταπτυχιακοί φοιτητές μπορούν να αιτηθούν την έκδοση παραρτήματος διπλώματος.

ΥΛΙΚΟΤΕΧΝΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ

Η Ιατρική Σχολή του ΕΚΠΑ διαθέτει τη βασική υποδομή και τον αναγκαίο εξοπλισμό για τη λειτουργία των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Τα μαθήματα του ΠΜΣ «Ψυχοιατροδικαστική» πραγματοποιούνται στους χώρους του ΠΓΝ «Αττικόν» και, συγκεκριμένα, στο καινούριο κτίριο της Ιατρικής Σχολής του ΕΚΠΑ, «ΑΚΙΣΑ». Τα αμφιθέατρα και οι αίθουσες διδασκαλίας στο κτίριο «ΑΚΙΣΑ» διαθέτουν προβολικά συστήματα, μικροφωνικές εγκαταστάσεις και συντηρούνται, κατά διαστήματα, με εργασίες αποκαταστάσεως φθορών τόσο των χώρων όσο και της τεχνικής υποδομής. Οι αίθουσες διδασκαλίας και τα αμφιθέατρα σταδιακά διαμορφώνονται, ώστε να είναι εύκολα προσβάσιμα από ΑΜΕΑ και να διευκολύνεται η εν γένει μετακίνησή τους στους χώρους.

Η πραγματοποίηση των εισηγήσεων από τους ομιλητές γίνεται με παρουσίαση αρχείων τύπου powerpoint, μέσω laptop και μηχανήματος projector, ενώ δίνονται γραπτές σημειώσεις και επιστημονική βιβλιογραφία. Οι σημειώσεις/παρουσιάσεις των διδασκόντων αναρτώνται μετά από κάθε μάθημα στην Πλατφόρμα Ασύγχρονης Τηλεκπαίδευσης (e-class) του ΕΚΠΑ.

Οι φοιτητές του ΠΜΣ μπορούν να έχουν, μέσω του Πανεπιστημίου, πρόσβαση στις ηλεκτρονικές βιβλιοθήκες για περαιτέρω γνώση και εξοικείωση με το αντικείμενο της Ψυχοιατροδικαστικής.

Τέλος, μέσω της ιστοσελίδας του ΠΜΣ (forensicpsychiatry.med.uoa.gr), οι φοιτητές θα μπορούν να έχουν πρόσβαση σε εκπαιδευτικό υλικό αλλά και σε στοιχεία σχετικά με την οργάνωση του προγράμματος.

ΑΝΑΘΕΣΗ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ/ ΔΙΔΑΣΚΟΝΤΕΣ ΣΤΟ ΠΜΣ

Στην εκπαίδευση και διδασκαλία του ΠΜΣ συμμετέχουν μέλη ΔΕΠ σε ποσοστό 60% (Ομότιμοι Καθηγητές, Καθηγητές, Αναπληρωτές Καθηγητές, Επίκουροι Καθηγητές στα πεδία της Ψυχιατρικής, Παιδοψυχιατρικής, Εγκληματολογίας, Νομικής, Νοσηλευτικής, Ιατροδικαστικής, Κοινωνιολογίας) αλλά και διδάκτορες με εξοικείωση και εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο της Ψυχιατροδικαστικής. Κατ' εξαίρεση, καλούνται και επιστήμονες ή επαγγελματίες χωρίς ΔΔ αλλά με αναγνωρισμένο κύρος και ειδίκευση σε συγκεκριμένο αντικείμενο που εμπίπτει στο πεδίο του ΠΜΣ.

Η επιστημονική επάρκεια των διδασκόντων του ΠΜΣ αποτυπώνεται στο πλούσιο, διεθνούς κύρους και αναγνώρισης, **ερευνητικό, συγγραφικό και γενικότερο ακαδημαϊκό** έργο τους.

Καλή ακαδημαϊκή χρονιά....

ΑΘΗΝΑ, 2018